

Statistics Norway

Statistisk sentralbyrå

Veiviser til miljøfakta 2010

Veiviser til miljøfakta 2010

Dette heftet inneholder et utvalg av statistikkene utgitt siste året, og fungerer dels som en oversikt og dels som en veiviser til mer omfattende beskrivelser og statistikk i nyhetsartikler, fagrapporter og statistikkbanken.

Heftet er også tilgjengelig i elektronisk format på http://www.ssb.no/emner/01/sa_nrm/. Et klikk på web-adressene i "Mer informasjon"-boksene gir direkte tilgang til oppdatert statistikk.

Innhold

Tilgang og bruk av naturressurser

Energi.....	2
Jordbruk.....	6
Skog.....	8
Vilt.....	9
Fisk.....	10
Vann.....	11
Areal.....	12

Forurensning og miljøproblemer

Klima.....	16
Luftforurensning.....	21
Støy.....	26
Kjemikalier.....	27
Vannforurensning.....	28
Avfall.....	30

Miljøvernutgifter

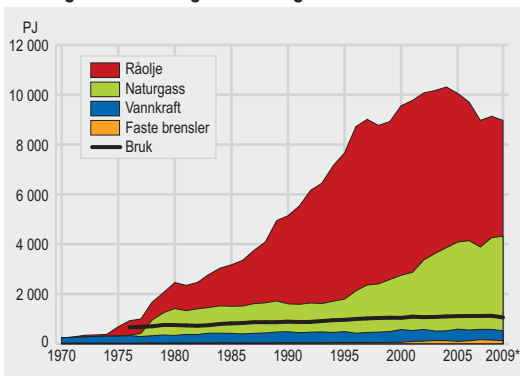
Miljøvernutgifter.....	34
------------------------	----

Standardtegn

Tall kan ikke forekomme	.
Oppgave mangler	..
Oppgave mangler foreløpig	...
Tall kan ikke offentliggjøres	:
Null	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
Foreløpige tall	*
Brudd i den loddrette serien	—
Brudd i den vannrette serien	
Desimalskilletegn	,

© Statistisk sentralbyrå, november 2010
Trykk: Møklegaards Trykkeri AS

Uttak og bruk¹ av energivarer i Norge

¹ Inkludert energisektorene, ekskludert utenriks sjøfart.

Kilde: BP - Statistical Review of World Energy 2009 og Store Norske Spitsbergen Kulkompani.

Produksjon av olje, gass og kull i verdens største produsentland. 2009

	I alt		Olje	Gass	Kull
	Mill. tonn o.e.	Prosent-andeler	Mill. tonn	Mill. tonn o.e.	Mill. tonn o.e.
Verden	9 925,1	100	3 820,5	2 696,0	3 408,6
Kina	1 818,6	18,3	189,0	76,7	1 552,9
USA	1 407,1	14,2	325,3	541,8	539,9
Russland	1 109,7	11,2	494,2	474,8	140,7
Saudi Arabia	529,2	5,3	459,5	69,7	-
Canada	333,8	3,4	155,7	145,3	32,8
Iran	320,4	3,2	202,4	118,1	-
Australia	289,7	2,9	23,6	38,1	228,0
India	282,2	2,8	35,4	35,3	211,5
Indonesia	269,0	2,7	49,0	64,7	155,3
Mexico	205,2	2,1	147,5	52,4	5,3
Norge	201,4	2,0	108,3	93,1	1,8

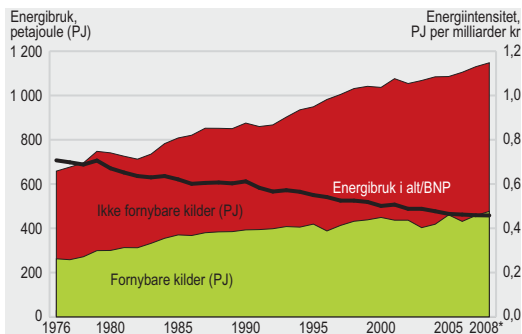
Kilde: BP - Statistical Review of World Energy 2010 og Store Norske Spitsbergen Kulkompani.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/energiregn/ http://www.ssb.no/ogprodre/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/energiregn/
BP	http://www.bp.com

Energi

Samlet energibruk per enhet brutto nasjonalprodukt (BNP¹) og energibruk (PJ) fordelt på fornybare og ikke-fornybare kilder

¹ BNP i faste priser (2008-kr). Utenriks sjøfart ikke inkludert.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Energi bruk per innbygger. Utvalgte land. kWh/innbygger

	1990	2000	2008
Verden	19 623	19 388	21 503
EU-27	40 655	41 008	41 243
Island	96 234	129 617	193 561
USA	89 939	94 584	88 116
Finland	66 882	72 891	77 969
Norge	58 190	67 674	73 117
Sverige	64 794	62 982	62 954
Japan	41 760	48 041	45 626
Danmark	39 643	40 904	40 673
Kina	8 930	10 223	18 800
India	4 465	5 288	6 345

Kilde: Det internasjonale energibyrået – IEA.

Mer informasjon

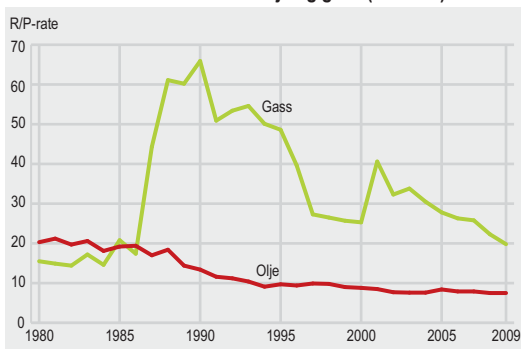
Siste publisering

http://www.ssb.no/emner/01/03/10/rapp_200628/
http://www.ssb.no/emner/01/rapp_indikator_utvikling/

IEA

<http://www.iea.org/>

Levetid for norske reserver av olje og gass (R/P-rate)^{1, 2}

¹ Levetiden er uttrykt som R/P-rate som viser forholdet mellom totale reserver og siste års produksjon.

² Pga. endring i klassifikasjonssystemet for petroleumssressurser er det brudd i tidsserien mellom 2000 og 2001.

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Oljedirektoratet.

Verdens påviste reserver av fossile energivarer

	Olje Mrd. tonn	Gass Mrd. m ³	Kull Mrd. tonn
Verden per 31. desember 1989	1 006,4	122,4	..
Verden per 31. desember 1999	1 085,6	148,6	..
Verden per 31. desember 2009	1 333,1	187,5	826,0
Nord-Amerika ¹	73,3	9,2	246,1
Latin-Amerika	198,9	8,1	15,0
Europa inkl. tidligere Sovjetunionen	136,9	63,1	272,2
Midtøsten	754,2	76,2	1,4
Afrika	127,7	14,8	32,0
Asia og Oceania	42,2	16,2	259,3
Norge ²	7,1	2,0	0,0

¹ Nord-Amerika inkluderer Mexico.

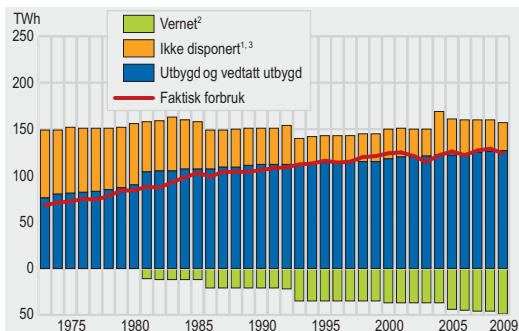
² Norske kullreserver på Svalbard var om lag 25 millioner tonn i 2009.

Kilde: BP – Statistical Review of World Energy 2010 og Store Norske Spitsbergen Kulkompani – Årsrapport 2009.

Mer informasjon

Oversikt	http://www.ssb.no/olje_gass/
Siste publisering	http://www.ssb.no/ogprode/

Vannkraftressursene fordelt på utbygd, ikke disponert og vernet. Faktisk forbruk

¹ Inkluderer forhåndsmeldte og konsesjon søkt. ² Vassdrag som er varig vernet av Stortinget er ikke med i tallene før 1981. ³ Den store økningen i 2004 skyldes at små kraftverk mellom 50 kW og 10 000 kW er tatt med i potensialet.

Kilde: Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE).

Kraftutveksling mellom Norge og andre land. GWh

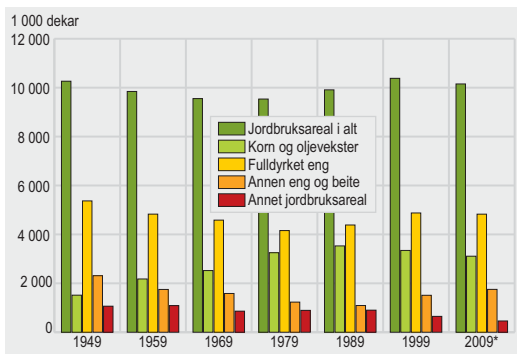
	1990	2000	2008	2009
Fra Norge til andre land				
I alt	16 401	20 529	17 275	14 633
Danmark	3 958	4 634	4 806	3 834
Finland	114	131	159	112
Nederland	0	0	3 369	2 920
Sverige	12 329	15 763	8 941	7 768
Til Norge fra andre land				
I alt	408	1 474	3 412	5 650
Danmark	7	146	427	1 453
Finland	2	174	59	126
Nederland	0	0	326	1 215
Russland	0	236	176	223
Sverige	399	919	2 424	2 634
Netto eksport i alt fra Norge	15 993	19 055	13 863	8 983

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/elektrisitetar/ http://www.ssb.no/muh/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/elektrisitetar/ http://www.ssb.no/tabell/muh/

Jordbruksareal i drift

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Andel av totalt jordbruksareal som er økologisk drevet eller under omlegging til økologisk drift i de nordiske landene. Prosent av jordbruksarealet

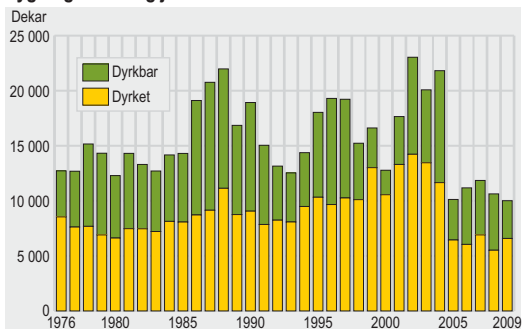
	Norge	Sverige	Danmark	Finland
1991	0,2	1,0	0,6	0,3
1995	0,6	2,6	1,4	2,1
2000	2,0	5,4	6,0	6,6
2005	4,2	6,9	5,4	6,5
2009	5,6	12,7	6,0	7,1

Kilde: Norge: Debio og Statistisk sentralbyrå, Sverige: KRAV og Statistiska centralbyrån/Jordbruksverket, Danmark: Plantedirektoratet og Danmarks Statistik, Finland: KTTK/Evira og Tike.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/stjord/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/stjord/

Irreversibel avgang av dyrket og dyrkbar jord etter plan- og bygningsloven og jordloven¹

¹ Nytt datagrunnlag f.o.m. 2005 har ført til noe mer usikre tall enn for tidligere år.

Kilde: KOSTRA (f.o.m. 2005) og Å JOUR-systemet (fram t.o.m. 2004).

Samlet gjødselmengde nitrogen og fosfor fra handels¹- og husdyrgjødsel. Tonn

	Nitrogen		Fosfor	
	Handelsgjødse	Husdyrgjødse	Handelsgjødse	Husdyrgjødse
1990	110 418	33 978	16 002	11 723
1995	110 851	34 467	13 291	11 761
2000	107 410	35 822	13 325	12 381
2005	106 882	35 316	12 660	12 283
2008	116 351	34 474	13 403	12 186
2009	82 459	34 103	7 071	12 035

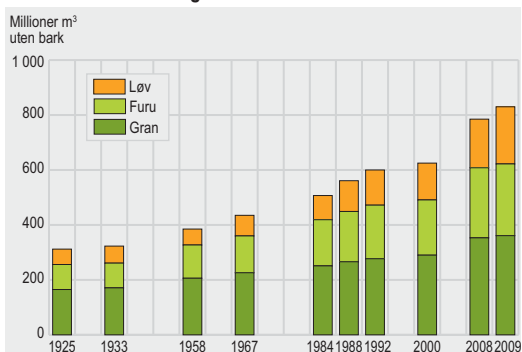
¹ Handelsgjødse gjelder omsatt mengde fra grossister og importører. Tallene for 2008 og 2009 er betydelig påvirket av hamstring pga. forventet sterk prisøkning i 2009.

Kilde: Mattilsynet og Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Oversikt	http://www.ssb.no/jordbruk/ http://www.ssb.no/emner/10/04/jordbruk_miljo/
Siste publisering	http://www.ssb.no/kofola/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/kofola/

Volum av stående skog¹

¹ Fra og med takstperioden 2005-2009 inngår også skog over barskogsgrensa.

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Landsskogtakseringen.

Skogareal og annet trebevokst areal i utvalgte europeiske land

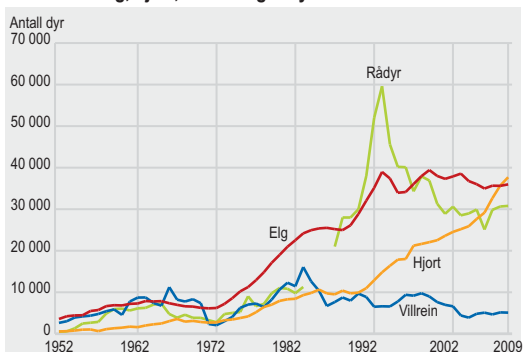
	Skogareal. 1 000 km ²	Trebevokst areal. 1 000 km ²	Skog per innbygger. Dekar
Norge	94	26	20,5
Sverige	275	33	30,6
Finland	225	8	43,1
Danmark	5	1	0,9
Storbritannia	28	0	0,5
Tyskland	111	0	1,3
Frankrike	156	17	2,6
Spania	179	103	4,3

Kilde: The Global Forest Resources Assessment 2005, FAO.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/lst/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/lst/
FAO	http://www.fao.org/forestry/fra/en/

Antall felte elg, hjort, villrein og rådyr

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Gjennomsnittlig antall drepte rovdyr per år

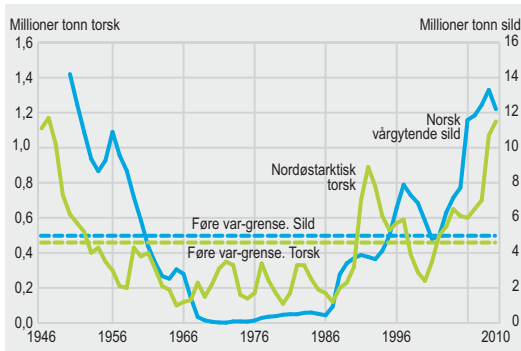
	Ulv	Bjørn	Jerv	Gaupe
1866-1875	42	122	59	157
1926-1935	4	3	12	4
1966-1975	-	-	17	43
1996-2005	4	5	37	87
2006/07	2	4	79	82
2007/08	5	13	77	111
2008/09	5	12	90	136
2009/10	8	18	89	147

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/rovdyravg/ http://www.ssb.no/elgjakt/ http://www.ssb.no/hjortejakt/ http://www.ssb.no/reinjakt/ http://www.ssb.no/srjakt/
Statistikkbanken	Klikk på venstre kolonne i sidene for Siste publisering

Gytebestand og føre var-grense for nordøstarktisk torsk og norsk vårgytende sild

Kilde: Det internasjonale havforskningsrådet – ICES.

Fangstmengde etter hovedgrupper av fiskeslag. Salg av oppdrettet laks og ørret. 1 000 tonn

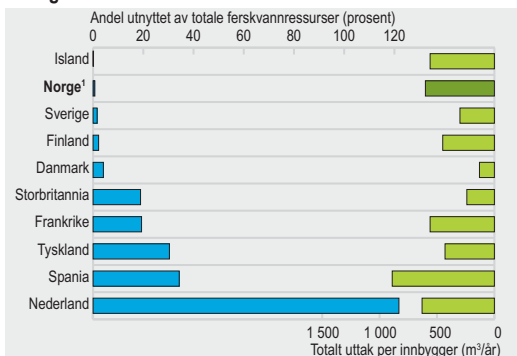
	1980	1990	2000	2009*
Fiskerier. Fisk og skalldyr, i alt	2 400	1 592	2 699	2 529
Pelagisk fisk	1 703	1 101	2 079	1 799
Torsk og torskearted fisk	599	315	479	586
Flatfisk og bunnfisk	27	88	63	51
Annen fisk	21	15	8	4
Skalldyr og bløtdyr	50	73	71	88
Oppdrett, laks og ørret	8	150	489	935

Kilde: Fiskeridirktoratet og Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/fiskeri/ http://www.ssb.no/fiskeoppdrett/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/fiskeri/ http://www.ssb.no/tabell/fiskeoppdrett/
Eksterne kilder	http://www.fiskeridir.no/ http://www.imr.no http://www.ices.dk

Andel utnyttede ferskvannsressurser og uttak per innbygger. Utvalgte land

¹ Tall for Norge er oppdatert i henhold til nye beregninger i Statistisk sentralbyrå.

Kilde: OECD og Statistisk sentralbyrå.

Forbruk av ferskvann i næringer og husholdninger¹. 2006 eller senest beregnede år

Brukergruppe	Estimert vannforbruk Mill. kubikkmeter
I alt	2 817
Husholdninger	354
Primærnæringer	935
Industri	1 191
Bergverksdrift	41
Tjenesteyting	115
Annet	179

¹ Lekkasjer er ikke tatt med.

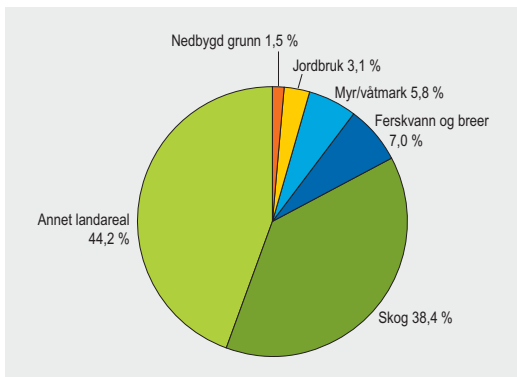
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/vann_kostra/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/vann_kostra/

Areal

Arealfordeling etter hovedkategorier av arealdekke. Norges hovedland

Kilde: Statens kartverk, Norsk institutt for skog og landskap og Statistisk sentralbyrå.

Samlet areal og arealfordelinger¹. 2010. Km²

	I alt	Arealfordeling land/vann		Arealfordeling fastland/øyer	
		Land	Ferskvann	Fastland	Øyer i saltvann
Kongeriket Norge	385 186	365 246	19 940	301 483	83 672
Hovedlandet	323 787	304 248	19 539	301 483	22 275
Svalbard	61 022	60 627	395	.	61 020
Jan Mayen	377	371	6	.	377

¹ Tallene for land/ferskvann er kvalitetsjustert og summen av disse avviker noe fra summen av fordelingen fastland/øyer i saltvann.

Kilde: Statens kartverk.

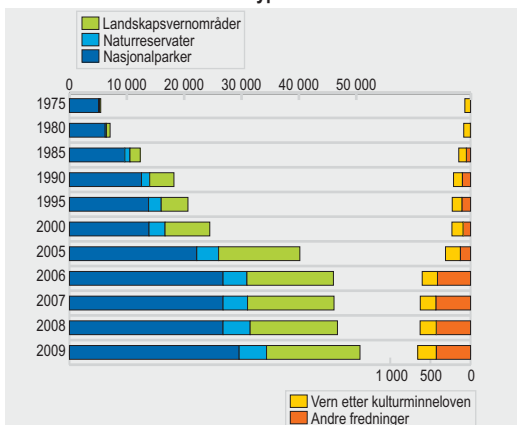
Mer informasjon

Siste publisering <http://www.ssb.no/arealdekke/>

Statistikkbanken <http://www.ssb.no/tabell/arealdekke/>

Statens kartverk <http://www.statkart.no/>

Vernede områder¹ etter vernetype. Km². 31. desember

¹ Områdene på Svalbard er fredet med hjemmel i svalbardmiljøloven. De er ikke tatt med i figuren.

Kilde: Direktoratet for naturforvaltning.

Andel strandsoneareal tilgjengelig for opphold per 1. januar 2010 og endring 2000-2010

Fylkesgrupperinger	2010 Prosent	Endring 2000-2010 Prosentpoeng
Hele landet	27,4	-0,6
Østfold t.o.m. Hordaland	20,5	-0,8
Oslofjordområdet	25,4	-1,0
Telemark og Agderfylkene	19,6	-1,0
Rogaland og Hordaland	19,7	-0,7
Sogn og Fjordane og nordover	29,7	-0,5

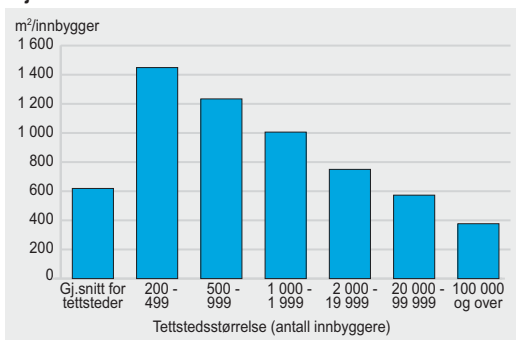
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Oversikt	http://www.ssb.no/emner/01/01/areal/
Siste publisering	http://www.ssb.no/strandsone/ http://www.ssb.no/arealvern/ http://www.ssb.no/fysplan/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/arealvern http://www.ssb.no/tabell/strandsone/

Areal

Tettstedsareal per innbygger etter tettstedsstørrelse. 1. januar 2009

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Areal og bosatte i tettsteder. Hele landet, per 1. januar

	Tettstedsareal. km²	Bosatte i tettsteder	Andel av befolkningen bosatt i tettsteder. Prosent
2000	2 139	3 396 382	76
2002	2 194	3 474 623	77
2003	2 225	3 514 417	77
2004	2 218	3 536 454	77
2005	2 219	3 560 137	77
2006	2 263	3 607 813	78
2007	2 294	3 655 391	78
2008	2 334	3 722 786	79
2009	2 340	3 780 068	79

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

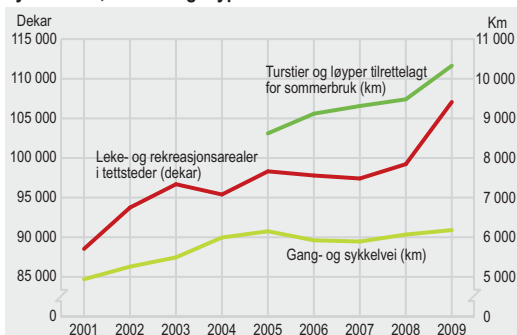
Siste publisering

<http://www.ssb.no/bef tett/>

Statistikkbanken

<http://www.ssb.no/tabell/bef tett/>

Leke- og rekreasjonsareal i tettsteder. Lengde gang- og sykkelveier, turstier og løyper med kommunalt driftsansvar

Kilde: KOSTRA (Kommune-STat-Rapportering).

Dispensasjonspraksis i kommunal saksbehandling¹. 2001 og 2009

Område- og tiltakstype	År	Antall søknader om dispensasjon innvilget	Andel søknader om dispensasjon innvilget. Prosent
Nye bygninger i landbruks-, natur- og friluftsområder (LNF-områder)	2001	3 646	74
	2009	1 525	79
Nye bygninger i områder med byggeforbud langs ferskvann	2001	269	80
	2009	173	70
Nye bygninger i 100-metersbeltet langs sjø	2001	1 096	67
	2009	900	66
Tiltak i spesialområder for bevaring av kulturminner	2001	96	55
	2009	308	66
Dispensasjoner for motorferdsel i utmark	2001	11 863	94
	2009	12 021	97

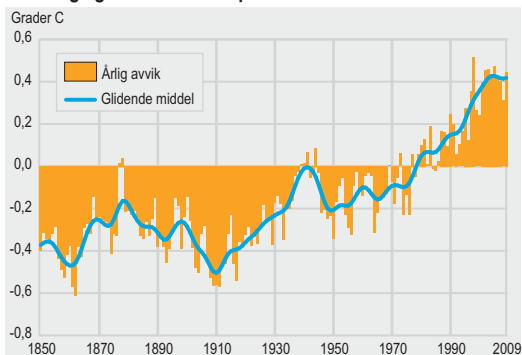
¹ For 2001 gjelder tallene kun kommuner som har rapportert, ca 80 % av alle kommuner.

Kilde: KOSTRA (Kommune-STat-Rapportering).

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/fysplan/ http://www.ssb.no/miljo_kostr/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/miljo_kostr/

Utvikling i global middeltemperatur

¹ Avvik i forhold til normalverdien for perioden 1961-1990.

Kilde: Climate Research Unit - University of East Anglia og Hadley Centre - UK Meteorological Office.

CO₂-utslipp i utvalgte land. 2007 og endring fra 1990

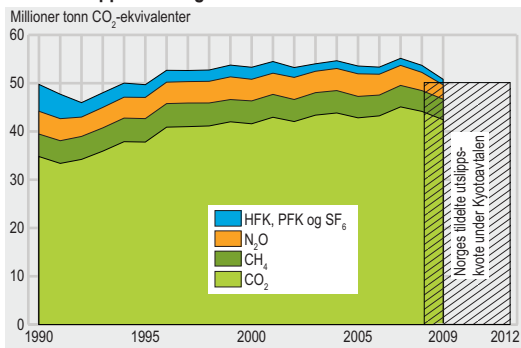
	CO ₂ -utslipp 2007. Millioner tonn	Prosent av totalen i verden	Endring fra 1990. Prosent
Kina	6 538	22,3	165,7
USA	5 838	19,9	20,0
Russland	1 537	5,2	-25,9
Japan	1 255	4,3	8,8
Tyskland	788	2,7	-18,0
Storbritannia	540	1,8	-5,4
Frankrike	372	1,3	-6,8
Ukraina	318	1,1	-48,1
Finland	64	0,2	26,0
Danmark	50	0,2	-0,8
Sverige	49	0,2	-4,8
Norge	43	0,1	36,5

Kilde: FNs statistiske kontor/CDIAC (Carbon Dioxide Information Analysis Center).

Mer informasjon

Temperatur	http://hadobs.metoffice.com/hadcrut3/diagnostics/global/nh+sh/
Utslipp	http://mdgs.un.org/unsd/mdg/SeriesDetail.aspx?srid=749&crd=

Totale utslipp av klimagasser

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Klima- og forurensningsdirektoratet.

Utslipp av klimagasser etter kilde. Mill. tonn CO₂-ekvivalenter

	1990	2000	2009*
I alt	49,7	53,3	50,8
Industri ¹	19,4	17,4	12,5
Olje- og gassvirksomhet	7,7	12,3	13,3
Veitrafikk	7,7	8,5	9,9
Annen transport ²	5,7	6,6	6,9
Jordbruk ³	4,5	4,5	4,0
Andre utslippskilder	4,8	3,9	4,0

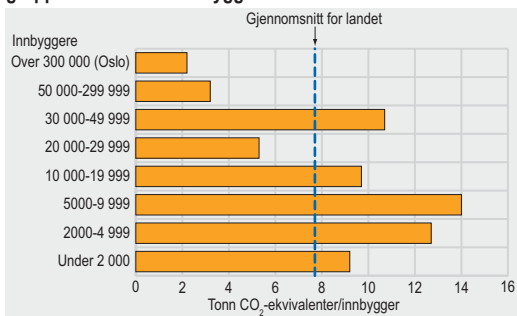
¹ Inkludert kraftforsyning og bergverk. ² Inkludert motorredskap m.v. ³ Ikke forbrenningsutslipp.

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Klima- og forurensningsdirektoratet.

Mer informasjon

Oversikt	http://www.ssb.no/klima/
Siste publisering	http://www.ssb.no/klimagassn/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/luft/

Gjennomsnittlig utslipp av klimagasser for kommuner gruppert etter antall innbyggere. 2008

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Klima- forurensningsdirektoratet.

Utslippsintensitet for klimagasser knyttet til norsk økonomisk aktivitet, etter næring¹. Tonn CO₂-ekvivalenter per million kroner produksjon

	1990	2000	2009*
Totalt for næringer tilknyttet norsk økonomisk aktivitet	35,8	25,8	18,9
Jordbruk, skogbruk og fiske	165,5	117,6	87,9
Utvinning av olje og gass inkl. bergverk	41,9	36,1	37,0
Industri	54,0	36,3	18,6
Kraft- og vannforsyning, Bygg og anlegg	16,2	13,2	14,3
Transport	128,2	113,4	108,8
Tjenesteytende næringer ²	3,4	1,8	1,3
Offentlig administrasjon ³	4,1	2,5	2,1

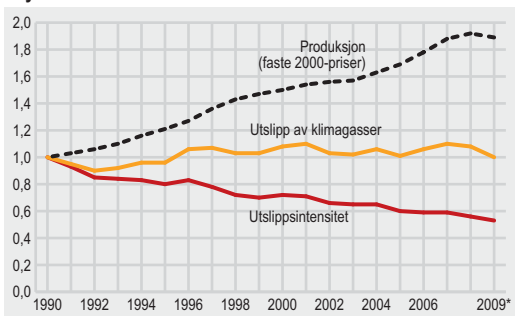
¹ Utslippsintensitet er et uttrykk for forholdet mellom utslipp til luft og aktivitetsnivå og uttrykkes her i CO₂-ekvivalenter per mill. kr produksjon (i faste priser). ² Tjenesteytende næringer inkl. varehandel, reparasjoner, hotell- og restaurantvirksomhet. ³ Offentlig administrasjon inkl. undervisning og helse- og sosialt arbeid.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/nrmiljo/ http://www.ssb.no/klimagassr/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/nrmiljo/ http://www.ssb.no/tabell/klimagassr/

Utslippsintensitet¹, utslipp av klimagasser og produksjon knyttet til norsk økonomisk aktivitet^{2, 3}. Indeks 1990=1

¹ Utslippsintensitet er et uttrykk for forholdet mellom utslipp til luft og aktivitetsnivå, og uttrykkes her i CO₂-ekvivalenter per millioner kroner produksjon (i faste priser). ² Utslipp av klimagasser fra norsk økonomisk aktivitet skiller seg fra de nasjonale utslippstallene som publiseres av Statistisk sentralbyrå og Klima- og forurensningsdirektoratet, ved at utenriks sjøfart og utenriks luftfart er inkludert. ³ Ekskl. husholdningene.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Husholdningenes og de enkelte næringenes bidrag til totale klimagassutslipp og produksjon. 2009*

	Utslipp av klimagasser. Prosent	Produksjon. Prosent
Jordbruk, skogbruk og fiske	10	2
Utvinning av olje og gass inkl. bergverk	22	15
Industri	19	18
Kraft- og vannforsyning, Bygg og anlegg	5	9
Transport	32	8
Tjenesteytende næringer ¹	2	31
Offentlig administrasjon ²	2	17
Husholdninger	8	.

¹ Tjenesteytende næringer inkl. varehandel, reparasjoner, hotell- og restaurantvirksomhet.

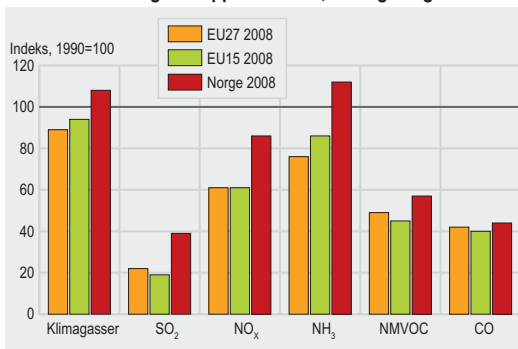
² Offentlig administrasjon inkl. undervisning og helse- og sosialt arbeid.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/nrmiljo/ http://www.ssb.no/knr/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/nrmiljo/ http://www.ssb.no/tabell/knr/

Indeksert utvikling i utslipp 1990-2008, EU¹ og Norge

¹ For EU gjelder SO_x.

Kilde: EEA, Statistisk sentralbyrå og Klima- og forurensningsdirektoratet.

Utslipp av karbondioksid (CO₂), metan (CH₄) og lystgass (N₂O), endring (prosent) og GWP-verdi for gassene

	CO ₂ Mill. tonn	CH ₄ 1 000 tonn	N ₂ O 1 000 tonn
1990	34,8	221,7	15,2
1995	37,8	231,7	14,2
2000	41,6	225,6	14,5
2005	42,8	211,6	15,1
2009	42,4	203,0	9,6
Endring 1990-2009 (prosent)	21,9	-8,4	-37,0
GWP-verdi ¹	1	21	310

¹ GWP-verdien (Global Warming Potential) for en gass er påvirkningen på drivhuseffekten sammenliknet med CO₂-påvirkningen.

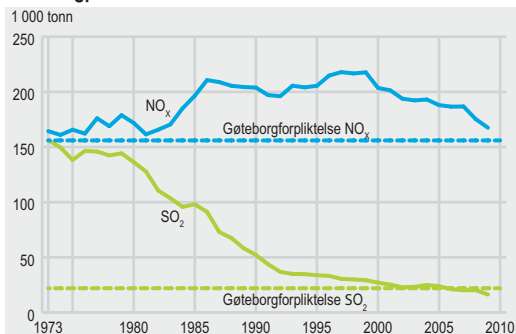
Kilde: Statistisk sentralbyrå og Klima- og forurensningsdirektoratet.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/klimagassn/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/luft/
Eksterne kilder	http://www.eea.europa.eu/publications/european-union-greenhouse-gas-inventory-2010/ http://www.eea.europa.eu/publications/european-union-emission-inventory-report

Luftforurensning

Utslipp av NO_x og SO₂ og utslippsforpliktelser under Gøteborgprotokollen

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Klima- og forurensningsdirektoratet.

Utslipp av NO_x og SO₂ etter kilde. 1 000 tonn

	NO _x		SO ₂	
	1980	2009	1980	2009
I alt	172	168	136	16
Stasjonær forbrenning	27	50	58	4
Prosessutslipp	12	7	61	8
Mobil forbrenning	132	111	18	4

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Klima- og forurensningsdirektoratet.

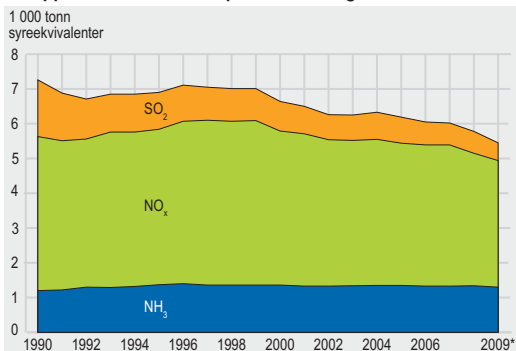
Mer informasjon

Siste publisering <http://www.ssb.no/agassn/>

Statistikkbanken <http://www.ssb.no/tabell/luft/>

Luftforurensning

Utslipp av forsurende komponenter i Norge

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Klima- og forurensningsdirektoratet.

Utslipp av SO₂ og NO_x per innbygger

	SO ₂ Kg per innbygger		NO _x Kg per innbygger	
	1990	2008	1990	2008
Storbritannia	63	9	50	24
Tyskland	64	6	35	17
Russland ¹	42	12	25	24
Sverige	13	3	34	17
Danmark	33	4	50	28
Norge	12	4	50	38

¹ Kilde for tallene er "Expert emissions used in EMEP models". Tallene omfatter bare den europeiske delen innen EMEP-regionen.

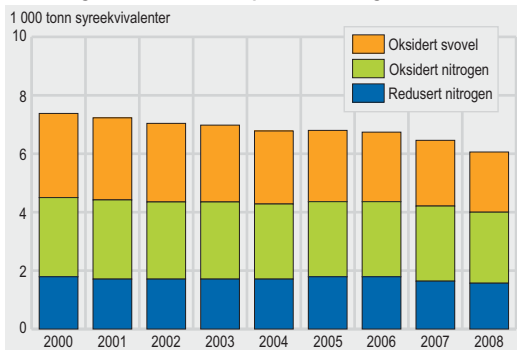
Kilde: EMEP (European Monitoring and Evaluation Programme).

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/agassn/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/luft/
EMEP	http://www.ceip.at/

Luftforurensning

Avsetning av forsurende komponenter i Norge

Kilde: EMEP.

Import av ozonnedbrytende stoffer til Norge. ODP-tonn¹

	ODP-tonn
1986	2 911
1990	2 196
1995	97
2000	60
2005	15
2009	16

¹ De ulike stoffene har forskjellig ozonnedbrytende potensial (ODP), og stoffene er her vektet med sine spesifikke ODP-faktorer før summering.

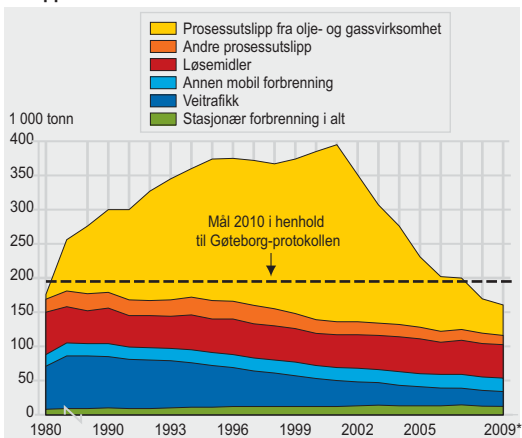
Kilde: Klima- og forurensningsdirektoratet.

Mer informasjon

EMEP	http://www.emep.int/publ/reports/2010/Country_Reports/report_NO.pdf
Miljøstatus i Norge	http://www.miljostatus.no/Mal-og-nokkeltall/Mal-og-nokkeltall/Nedbryting-av-ozonlaget/

Luftforurensning

Utslipp av NMVOC¹ etter kilde

¹ NMVOC = Flyktige organiske forbindelser unntatt metan.

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Klima- og forurensningsdirektoratet.

Utslipp av karbonmonoksid etter kilde. 1 000 tonn

	1990	1995	2000	2008*
I alt	868	735	566	383
Veitrafikk: avgasser	553	434	277	150
Boliger	152	159	163	126
Andre kilder	162	142	126	107

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Klima- og forurensningsdirektoratet.

Mer informasjon

Siste publisering

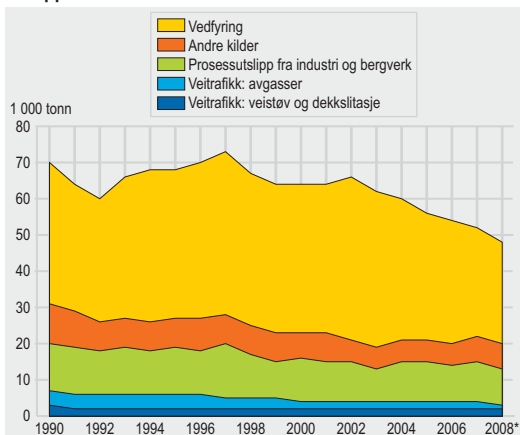
<http://www.ssb.no/agassn/>

Statistikkbanken

<http://www.ssb.no/tabell/luft/>

Luftforurensning

Utslipp av svevestøv etter kilde

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Klima- og forurensningsdirektoratet.

Utslipp til luft av tungmetaller. kg

	1990	1995	2000	2008*
Bly	187 457	23 459	9 015	6 786
Kvikksølv	1 506	877	756	624
Kadmium	1 112	985	690	547
Kobber	22 131	19 001	19 494	22 685
Krom	12 603	11 176	8 498	2 339
Arsen	3 144	2 947	2 439	1 529

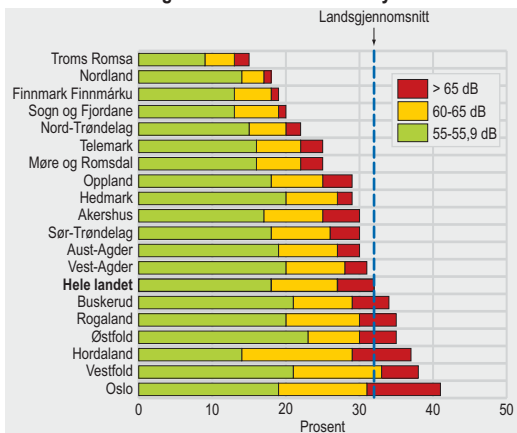
Kilde: Statistisk sentralbyrå og Klima- og forurensningsdirektoratet.

Mer informasjon

Siste publisering <http://www.ssb.no/milgiftn/>

Statistikkbanken <http://www.ssb.no/tabell/luft/>

Andel av befolkningen utsatt for veitrafikkstøy. 2007

Kilde: Statistisk sentralbyrå og Vegdirektoratet.

Støyplageindeks (SPI) etter kilde¹

	SPI 2007	Andel 2007. Prosent	Endring 1999-2007. Prosent
I alt – alle identifiserte kilder	603 900	100	9
Veitrafikk	476 700	79	15
Industri	27 100	4	5
Annen næringsvirksomhet	15 100	3	-1
Luftfart	25 100	4	-13
Jernbane	21 900	4	-31
Andre kilder ²	38 000	6	...

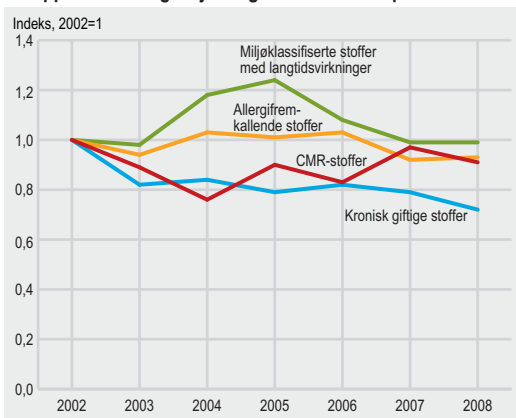
¹ SPI beregnes ved å multiplisere antall eksponerte personer innen hvert lydnivå med gjennomsnittlig plagegrad for det aktuelle lydnivået. ² Bygg- og anleggsvirksomhet, motorsportbaner og skytebaner.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/magasinet/miljo/art-2009-05-14-01.html
Miljøstatus i Norge	http://www.miljostatus.no/Tema/Stoy/

Utslipp av helse- og miljøfarlige stoffer fordelt på fareklasser

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Bruk og utslipp av helse- og miljøfarlige stoffer, fordelt på fareklasser. 1 000 tonn

	2002	2004	2008
Bruk			
CMR-stoffer	5 883	7 474	5 576
Kronisk giftige stoffer	264	219	194
Allergifremkallende stoffer	141	126	149
Miljøfarlige stoffer med langtidsvirkning	588	418	643
Utslipp			
CMR-stoffer	15,4	11,7	13,9
Kronisk giftige stoffer	1,1	0,9	0,8
Allergifremkallende stoffer	3,7	3,8	3,5
Miljøfarlige stoffer med langtidsvirkning	4,8	5,7	4,8

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

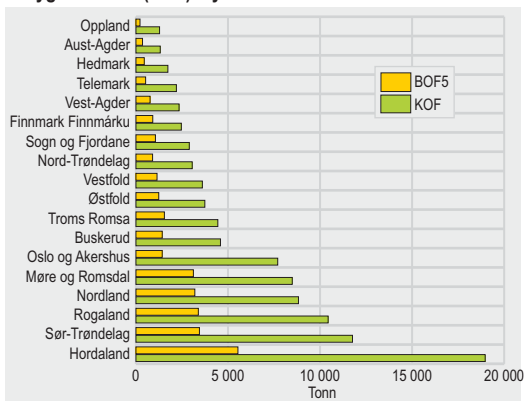
Mer informasjon

Siste publisering

http://www.ssb.no/emner/01/04/rapp_emissions/
<http://www.ssb.no/magasinet/miljo/art-2010-04-28-01.html>

Vannforurensning

Kommunalt avløp. Utslipp av organisk materiale målt ved biokjemisk oksygenforbruk (BOF5) og kjemisk oksygenforbruk (KOF). Fylke. 2008

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Utslipp av fosfor og nitrogen til Nordsjøen (Svenskegrensa til Lindesnes). Tonn

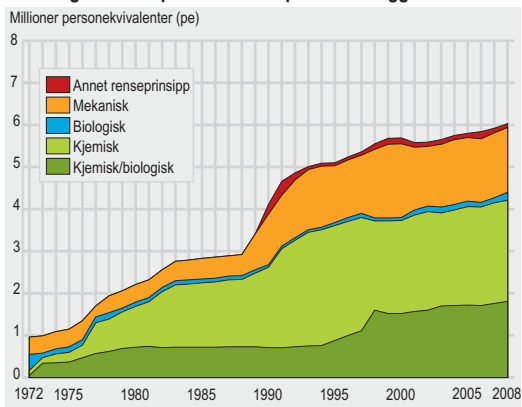
År	Fosfor		Nitrogen	
	I alt	Av dette fra kommunalt avløp	I alt	Av dette fra kommunalt avløp
1985	1 465	928	32 231	11 929
1995	836	344	26 855	10 362
2005	653	216	21 107	7 123
2007	630	203	22 400	7 839
2008	622	209	22 389	8 753

Kilde: Norsk institutt for vannforskning (NIVA).

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/avlut/ http://www.ssb.no/emner/01/04/20/rapp_avlop/
Statistikbanken	http://www.ssb.no/tabell/avlut/
Miljøstatus i Norge	http://www.miljostatus.no/Tema/Hav-og-vann/

Utvikling i renskapasitet for avløpsrenseanlegg

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Utslipp av fosfor og nitrogen fra store avløpsanlegg (50 pe eller mer)

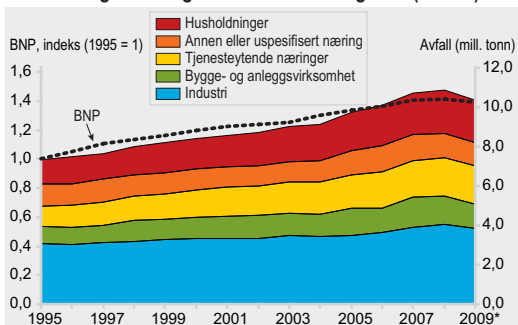
	2000	2007	2008
Fosfor			
I alt (tonn)	825	785	801
Utslipp per tilknyttet innbygger (kg)	0,2	0,2	0,2
Renseeffekt (prosent)	66,8	69,3	70,1
Nitrogen			
I alt (tonn)	13 191	12 604	12 701
Utslipp per tilknyttet innbygger (kg)	3,7	3,3	3,2
Renseeffekt (prosent)	27,7	31,4	32,7

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/avlut/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/avlut/

Avfallsmengder i Norge etter kilde. Endring BNP (indeks)

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Avfallsmengder i Norge etter materiale. 1 000 tonn

Materiale	1995	2000	2005	2009* ¹
I alt	7 342	8 408	9 747	10 400
Papir, papp og drikkekartong	887	1 081	1 177	1 200
Treavfall	1 328	1 311	1 481	1 600
Våtorganisk avfall	1 070	1 270	1 490	1 700
Plast	327	380	437	510
Metall	919	936	1 054	1 100
Farlig avfall	632	672	966	1 100
Andre materialer	2 179	2 758	3 142	3 200

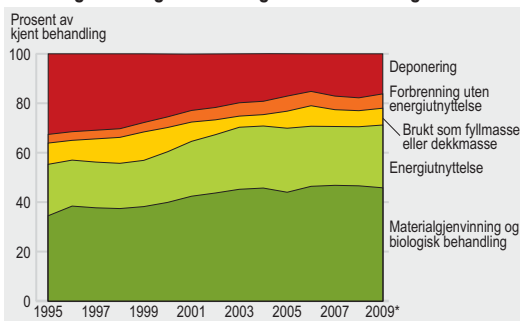
¹ Totalsummen stemmer ikke med summen av kategoriene pga. avrunding.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Oversikt	http://www.ssb.no/emner/01/05/avfall/
Siste publisering	http://www.ssb.no/avfregno/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/avfregno/

Fordeling av vanlig avfall i Norge etter behandling

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Utslipp fra avfallsbehandling. Prosent av totale utslipp i Norge i 2008 og endring siden 1990

	Prosent av totale norske utslipp	Prosentvis endring fra 1990
Forbrenningsanlegg		
Svoveldioksid	0,6	-65
Nitrogenoksider	0,4	-24
Karbondioksid ¹	0,4	95
Bly	0,5	-98
Kadmium	0,4	-98
Kvikksølv	13,0	-52
Arsen	0,2	-98
Krom	0,2	-98
Kobber	0,1	-94
PAH-total	0,8	-26
Dioksiner	1,3	-98
Deponier		
Metan (klimagass) ¹	2,0	-37

¹ Regnet som prosentandel av totale klimagassutslipp i CO₂-ekvivalenter.

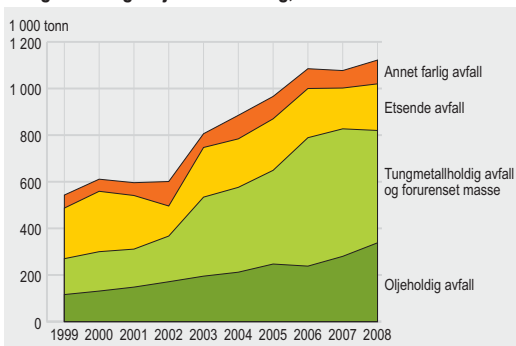
Kilde: Statistisk sentralbyrå og Klima- og forurensningsdirektoratet.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/avfhand/ http://www.ssb.no/avfregno/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/avfhand/ http://www.ssb.no/tabell/avfregno/ http://www.ssb.no/tabell/luft/

Avfall

Farlig avfall til godkjent behandling, etter materiale¹

¹ Basert på registerdata 1999-2002 og skjemaundersøkelse av behandlingsanlegg 2003-2008.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Farlig avfall til godkjent behandling, etter type behandling. 1 000 tonn

Behandling	2003	2008
I alt	808	1 123
Materialgjenvinning og energiutnyttelse	95	164
Sluttbehandling ¹	637	833
Eksport	77	123
Lagerendringer ²	..	2

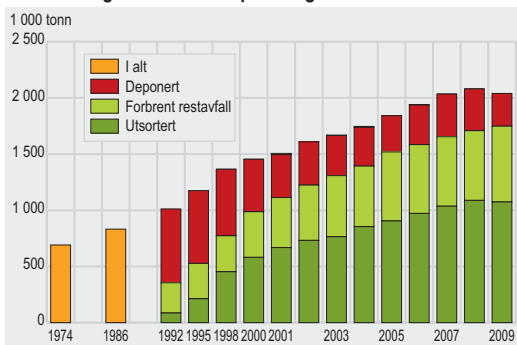
¹ Omfatter alle former for deponering, permanent lagring, forbrenning uten energiutnyttelse og behandling som gir ufarlige behandlingsprodukter. ² Lagerendringer i 2003 er slått sammen med sluttbehandling.

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/avfhand/ http://www.ssb.no/avfregno/ http://www.ssb.no/spesavf/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/avfhand/ http://www.ssb.no/tabell/avfregno/ http://www.ssb.no/tabell/spesavf/

Husholdningsavfall etter disponering

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mengde husholdningsavfall og utsorteringsgrad. De 10 største kommunene. 2009

Kommuner sortert etter synkende innbyggertall	Husholdningsavfall per innbygger. Kg	Andel utsortert for gjenvinning. Prosent
Oslo	381	43
Bergen	360	39
Trondheim	388	47
Stavanger	377	63
Bærum	423	54
Kristiansand	490	61
Fredrikstad	580	45
Tromsø	316	49
Sandnes	377	63
Drammen	519	60

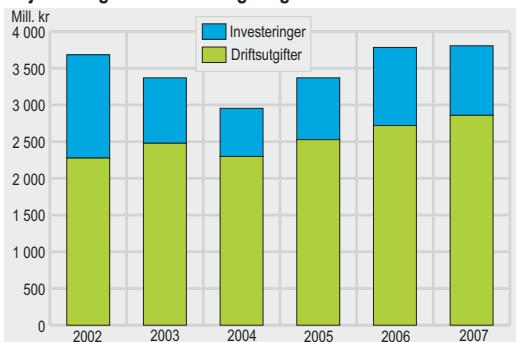
Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering	http://www.ssb.no/avfkomm/
Statistikkbanken	http://www.ssb.no/tabell/avfkomm/

Miljøvernutgifter

Miljøvernutgifter i industri og bergverk

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Miljøvernutgifter i industri og bergverk, etter formål. 2007

	Mrd. kroner	Prosent
I alt	3,8	100
Avfall	1,5	39,8
Avløp og produksjonsvann	1,2	32,1
Luft/Klima	0,8	21,4
Jord, grunnvann og overflatevann	0,1	2,3
Biologisk mangfold og landskap	0,0	0,3
Andre aktiviteter	0,2	4,1

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

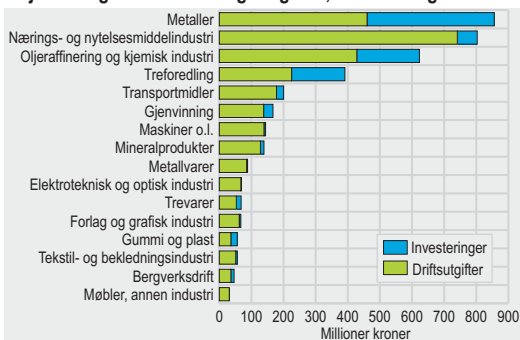
Mer informasjon

Siste publisering <http://www.ssb.no/miljokostind/>

Statistikkbanken <http://www.ssb.no/tabell/miljokostind/>

Miljøvernutgifter

Miljøvernutgifter i industri og bergverk, etter næring. 2007

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Utgifter til miljøverntiltak i industrien, som andel av BNP. Norge, EU og utvalgte land. Prosent

	2002	2005	2006	2007
Norge	0,2	0,2	0,2	0,2
EU-27	0,4	0,3	0,3	..
EU-15	0,4	0,3	0,3	..
Italia	0,7	0,6
Tsjekkia	0,0	0,6	0,6	0,6
Polen	0,7	0,5	0,5	0,5
Finland	0,4	0,3	0,3	..
Nederland	0,4	0,3
Østerrike	0,3	0,3
Sverige	0,3	0,3	0,3	0,3
Portugal	0,2	0,2	0,2	..
Spania	0,2	0,2	0,2	..
Storbritannia	0,2	0,2	0,2	..

Kilde: Eurostat og Statistisk sentralbyrå.

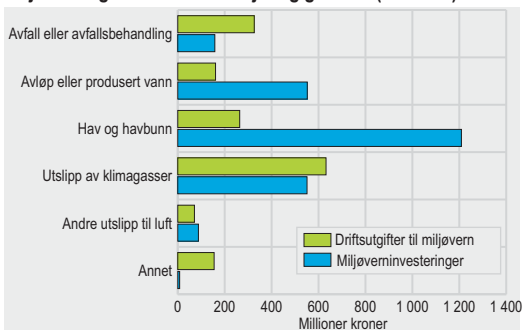
Mer informasjon

Siste publisering <http://www.ssb.no/miljokostind/>

Statistikkbanken <http://www.ssb.no/tabell/miljokostind/>

Miljøvernutgifter

Miljøvernutgifter for norske olje- og gassfelt (offshore). 2008

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Miljøvernutgifter i norsk olje- og gassvirksomhet per miljøvernområde. 2008. Millioner kroner

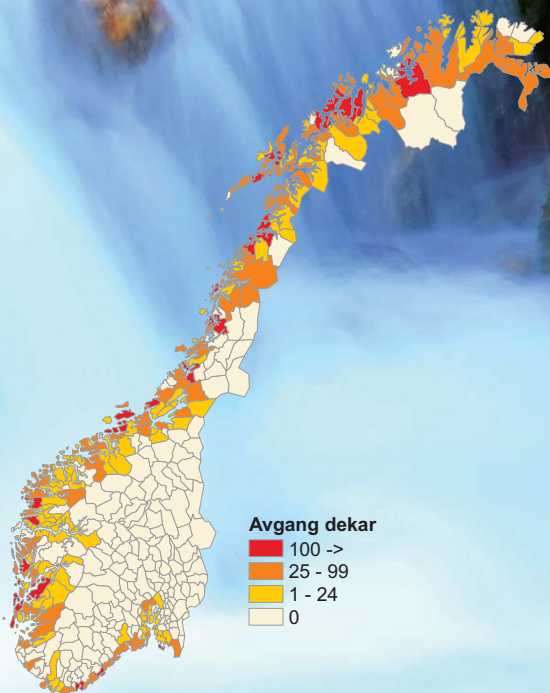
	Driftsutgifter til miljøvern	Miljøvern- investeringer	Totale miljøvern- utgifter
I alt	1 862	2 778	4 640
Avfall eller avfallsbehandling	392	205	597
Avløp eller produsert vann	201	557	758
Jord, grunnvann, hav og havbunn	267	1 230	1 497
Utslipp av klimagasser	738	555	1 294
Andre utslipp til luft	91	223	314
Annet	171	8	180

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Mer informasjon

Siste publisering

<http://www.ssb.no/vis/magasinet/miljo/art-2010-06-11-01.html>

**Avgang av tilgjengelig areal i strandsona.
2005-2010. Kommuner. Dekar**

Statistisk sentralbyrå

Oslo:

Kongens gate 6

Postboks 8131 Dep.

0033 Oslo

Telefon: 21 09 00 00

Telefaks: 21 09 49 73

Kongsvinger:

Oterveien 23

2225 Kongsvinger

Telefon: 62 88 50 00

Telefaks: 62 88 50 30

E-post: ssb@ssb.no

Internett: www.ssb.no

ISBN 978-82-537-7959-1 (trykt)

ISBN 978-82-537-7960-7 (elektronisk)

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway